

**Stanovisko hlavného kontrolóra mesta Nitry
k dodržaniu podmienok pre prijatie úveru na financovanie kapitálových
výdavkov mesta Nitry v rokoch 2025 - 2027**

V zmysle ustanovenia § 17 ods. 14 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), hlavný kontrolór preveruje dodržanie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania pred ich prijatím. Z uvedeného dôvodu predkladám stanovisko k návrhu na prijatie úveru na financovanie kapitálových výdavkov mesta Nitry v rokoch 2025 – 2027 vo výške 25 mil. € (mat. č. 887/2025).

V prípade, že dôjde k porušeniu podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania podľa § 17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách, je hlavný kontrolór povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Hlavný kontrolór obce v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách skúma iba dodržanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania, neskúma ich objem, charakter a rozpočtové náklady investičných akcií na ktoré budú návratné zdroje použité.

B. 1. Preverenie dodržiavania podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania

1. Záonné ustanovenia pri použití návratných zdrojov financovania:

Na základe § 17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách môže obec na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- a) celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, z Európskej únie a prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách sa do celkovej sumy dlhu mesta podľa ods. 7 nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu, z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“) na obstaranie obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty, záväzky z úveru poskytnutého z Enviromentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí aj, ak obec alebo vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku. Do sumy splátok podľa odseku 6 písm. b) sa nezapočítava suma ich jednorazového predčasného splatenia.

Pri preverovaní dodržania podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania dlhu mesta som vychádza z údajov poskytnutých odborom ekonomiky a rozpočtu, údajov z finančných výkazov mesta a chváleného rozpočtu mesta na rok 2025.

2. Stav dlhu mesta k 31.3.2025

Zostatok bankových záväzkov k 31.3.2025 (bez úverov ŠFRB):	14 925 113 €
Skutočné bežné príjmy k 31.12.2024:	115 201 347 €
Celková suma dlhu k 31.3.2025 v pomere ku skutočným bežným príjmom za predchádzajúci rok predstavuje (podľa zákona č. 583/2004 Z.z.):	12,96 %

3. Model výpočtu dlhu mesta po započítaní nedočerpaného úveru a navrhovaného úveru:

Zostatok bankových záväzkov k 31.3.2025 (bez úverov ŠFRB):	14 925 113 €
Nedočerpaná výška úveru z roku 2023:	4 000 000 €
Návrh na prijatie nového úveru:	<u>25 000 000 €</u>
Spolu:	43 925 113 €

Skutočné bežné príjmy k 31.12.2024:	115 201 347 €
Upravené bežné príjmy k 31.12.2024 (podľa písm. b):	67 517 217 €

Ročné splátky úverov vrátane úrokov schválených v rozpočte 2025:	4 597 290 €
Navýšenie splátok istiny na úver (bez úrokov) v zmysle mat. č. 887/2025	<u>2 500 000 €</u>
	7 097 290 €

Splnenie podmienky uvedenej pod písm. a) §17 odst.6 zákona č.583/2004 Z.z.:

Celková suma dlhu mesta po započítaní nedočerpaného úveru vo výške 4 mil. € a navrhovaného úveru vo výške 25 000 000 mil. € predstavuje **38,13 %** z celkových skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka (**43 925 113 € : 115 201 347 €**).

Splnenie podmienky uvedenej pod písm. b) § 17 odst.6 zákona č.583/2004 Z.z.:

Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov predstavuje **10,51 %** z celkových skutočných bežných príjmov znížených o prostriedky podľa písm.b) (**7 097 290 € : 67 517 217 €**).

Záver:

Na základe predchádzajúcich výpočtov a údajov o stave dlhu mesta konštatujem, že podmienky pre prijatie úveru v roku 2025 vo výške 25 000 000 € sú v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p. dodržané.

B. 2. Ekonomická analýza a odporúčania hlavného kontrolóra k zámeru prijatia úverového financovania vo výške 25 000 000 €

1. Vplyv zadlženosti na hospodárenie mesta

Pri zohľadnení plánovaného úveru, bude celková zadlženosť mesta voči bežným príjmom na relatívne vysokej úrovni (38,13 %). *V zmysle § 17 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak celková suma dlhu mesta dosiahne 50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, mesto je povinné prijať opatrenia na zníženie celkovej sumy dlhu.* Je dôležité aby mesto bolo schopné zabezpečiť dostatočné príjmy na splácanie úveru s minimálnym negatívnym vplyvom na fungovanie mesta v nasledujúcich rokoch s cieľom eliminácie možného prekročenia vyššie uvedenej hranici. Bez zodpovedného hospodárenia môže dôjsť k preťaženiu mestského rozpočtu.

2. Riziká spojené s navýšením úverového zatťaženia

Medzi hlavné riziká, ktoré by mohli ovplyvniť finančnú stabilitu mesta pri zvýšení zadlženosti, vidím:

- **Zvýšené náklady na dlhovú službu:** rast objemu dlhu bude znamenať nárast rozpočtových výdavkov na úroky a splátky istiny, čo môže obmedziť alokáciu zdrojov na iné rozpočtové priority, ako sú verejné služby, údržba infraštruktúry a sociálna politika.
- **Riziko negatívnych hospodárskych zmien:** v prípade nepriaznivého hospodárskeho vývoja (napr. pokles výnosu dane z príjmov fyzických osôb alebo iných vlastných príjmov samosprávy) môže dôjsť k poklesu rozpočtových príjmov, čo môže viesť k ďalšiemu zvyšovaniu zadlženosti.
- **Investičné riziká:** riziko neefektívneho využitia úverových zdrojov, prípadne ich oneskoreného čerpania v prípade nepripravenosti investičných projektov.

3. Odporúčania hlavného kontrolóra

Zámer čerpania úverových zdrojov môže predstavovať významný impulz pre rozvoj infraštruktúry a zlepšenie kvality života obyvateľstva. Avšak, podľa predloženého investičného zámeru vo výške 25 mil. €, väčšina plánovaných kapitálových projektov nie je schopná generovať priamy výnos alebo úspory, ktoré by prispeli k aspoň čiastočnému krytiu nákladov na obsluhu dlhu. S ohľadom na výšku zadlženosti pri prijatí navrhovaného úveru vo výške 25 mil. € odporúčam: uprednostniť tie kapitálové výdavky, ktoré sú projektovo pripravené na okamžitú realizáciu, čím sa predíde riziku zvýšených realizačných nákladov v dôsledku ich odkladu; zahrnúť do úverového rámca prednostne tie investičné aktivity, pri ktorých je možné využiť externé finančné zdroje, čím sa zníži finančný dopad na vlastné zdroje mesta; zahrnúť do financovania najmä investičné projekty, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska verejného záujmu, bezpečnosti či dlhodobej udržateľnosti rozvoja územia.

Záver

Odporúčam pravidelne monitorovať objem splátok a zhodnocovať, či dlh nezostáva príliš vysoký v porovnaní s príjmami mesta; optimalizovať bežné výdavky s cieľom zabezpečiť udržateľnosť rozpočtu na ochranu finančnej stability mesta v nasledujúcich rokoch.

Ing. Oľga Hetényiová, v.r.
hlavný kontrolór mesta Nitre

V Nitre, dňa 14.4.2025